

någonstädes men äro svåra att återfinna och sammanhålla bland de spridda, osammanhängande urkällorna.

Den närmare planen för arbetets ordnande bör givetvis överlämnas till Kungl. Maj:ts bedömande. Till en början torde ett visst måttligt belopp vara tillräckligt att anslå. Skulle det under utgivningens fortgång visa sig att arbetet tar större omfattning och föranleder utgivandet i en längre följd av skilda avdelningar av detsamma, lärer Kungl. Maj:t icke underlåta att hos Riksdagen begära en ökning av anslaget.

På grund härav hemställes,

att Riksdagen ville bevilja ett förslagsanslag av 5,000 kronor att efter Konungens närmare bestämmande användas till utgivning från trycket av huvuddokumenterna och andra belysande handlingar över historien om de svenska statsdomänernas öden under skilda tider och särskilt dokumenterna om den ekonomiska liberalismens genombrott i början av 1800-talet och verkningar med hänsyn till nämnda domäners användande.

Stockholm den 20 januari 1913.

Carl Lindhagen.

Nr 29.

Herr **Lindhagen**, om anslag till lån åt lappar i Västerbottens och Norrbottens län för inköp av renar.

Åt lapparna inom Jämtlands län ha, som bekant, av statsverket inköpts åtskilliga hemman till deras begagnande för renbetet. Genom utarrendering av åtskilliga förmåner inom de åt lapparna sålunda upplåtna land inflyter årligen åtskilliga medel, som fonderats under namn av »Jämtländska lappväsendets fond».

På förslag av befallningshavande bestämmer Kungl. Maj:t årligen om fondens användning till förmån för lapparne. Det är vanligt att medel sålunda få användas till fiskets främjande och skydd mot olovligt jagande och fiskande å renbeteslanden, gratifikationer åt ordningsmännen i lappbyarna, belöningar åt lappdrängar för god renskötsel, belöningar för dödande av varg och järv, inköp av gift för rovdjurs dödande medelst förgiftade beten, uppförande av broar samt tillfälliga, oförutsedda utgifter, som finnas för lappväsendet nödiga. Utom för dessa ändamål plägar också anslås medel till lån åt obemedlade lappar för inköp av renar. I anslutning till vad under föregående år bestämts har Konungen sålunda medgivit att under år 1913 må av befallningshavande ur fonden användas: »till utlämnande av lån åt fattiga eller mindre bemedlade lappar för inköp av renar, högst tretusen kronor, med iakttagande att beloppet av sådant lån icke må för någon låntagare överstiga ettusen kronor, att lånen må utlämnas även utan borgen eller annan säkerhet, samt att lånen utlämnas på högst tio års återbetalningstid och med skyldighet för låntagaren att från och med femte året dels verkställa en årlig avbetalning med minst en sjättedel av lånesumman, till dess lånet återbetalats, och dels årligen erlægga ränta med tre procent å återstående lånebelopp».

Någon motsvarande förmån stå icke lapparna i Västerbotten och Norrbotten till buds. Visserligen har enligt en av Riksdagen på 1850-talet uttalad önskan det allmänna anslaget till fattigvården i hela riket tillitats, bland annat, till understöd åt fattiga lappar även om de hade rätt till kommunal fattigvård. För sådant ändamål, som lån till inköp av renar, har detta anslag dock ej ansetts kunna tillitas. Några andra medel därtill finnas ej heller. För Väster- och Norrbottens lappar är det dock en lika behjärtansvärd angelägenhet att kunna erhålla lån till inköp av renar, som för lappmän inom Jämtlands län. Det har ock kommit till min kännedom att behovet förefinnes och dess fyllande utgör ett önskemål hos många lappmän inom de förstnämnda orterna. Känt är också huru en avsevärd del av lappbefolkningen saknar renar, därför att de själva eller deras förfäder mistat dem genom svårt vinterväder, rovdjurs hemsökelse eller andra olyckor. Statsverket är frikostigt på lån och understöd till andra näringar, ofta till storartade belopp. Må man då icke alldeles glömma bort lapparne i deras hårda kamp mot både naturen och den s. k. kulturen.

Ett års anslag, exempelvis till dubbla beloppet av vad, som står till jämtlandslapparnes förfogande, synes kunna ifrågasättas för de två

nordligaste lappmarkerna. I varje fall kan ett sådant belopp vara lämpligt första gången till dess närmare erfarenhet vunnits om behovets omfattning.

På grund härav hemställes,

att Riksdagen måtte anslå ett belopp av högst 6,000 kronor att utgå redan under 1913 till lån åt fattiga eller mindre bemedlade lappar inom Västerbottens och Norrbottens län för inköp av renar med iakttagande av enahanda villkor, som bestämmas för lån till samma ändamål åt lappmän inom Jämtlands län ur jämtländska lappväsendets fond.

Stockholm den 20 januari 1913.

Carl Lindhagen.

Nr 30.

Herr **Nilson** i Örebro m. fl., om skrivelse till Kungl. Maj:t angående upphörande av utspisningen av öl å flottans fartyg.

I anledning av inom riksdagen år 1904 väckta motioner anhöll Riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t, att Kungl. Maj:t täcktes meddela förbud mot all utskänkning av öl å arméns lägerplatser ävensom inom arméns och flottans samt kustartilleriets kasernområden.

I nu nämnda skrivelse uttalade Riksdagen, att borttagandet av öl-utskänkningen från lägerplatser och kasernområden utgjorde ett allvarligt önskemål och ett bestämt krav av en överväldigande folkopinion inom vårt land. Ett ytterligare stöd för ölets fullständiga bannlysning från lägerplatserna måste anses ligga däri, att den värnpliktiga ungdomen